

รูปแบบการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล The Development of business model of small and medium enterprises (SMEs) in the Digital transformation

นโรดม แจ่มจรัส

วัลย์ลดา ทองเย็นบุรีศรี

Narodom Jaemjarus

Wanlada Thongyehburit

มหาวิทยาลัยยมคร

มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Magadh University

Phitsanulok University

Received August 17, 2022, Revised September 11, 2022, Accepted October 9, 2022

บทคัดย่อ

รูปแบบการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและบริการ เห็นได้ว่าการต้องการในตลาดดิจิทัลมีการใช้ข้อมูลที่มีปริมาณมากขึ้นต้องการความเป็นมัลติมีเดีย เร็วใหม่โปร่งใสมากขึ้น ความต้องการซับซ้อนขึ้นทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัย ในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยการแข่งขันถูกชี้้นำและกำหนดทิศทางเทคโนโลยีโดยบริษัทรายใหญ่ทั้งในและจากต่างประเทศหรือบริษัทข้ามชาติ โดยเฉพาะด้านการผลิตฮาร์ดแวร์และให้บริการโครงข่ายส่วนใหญ่ยังเป็นของผู้ประกอบการขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ สำหรับผู้ประกอบการ SME ไทยส่วนมากจะผันตัวจากพนักงานของบริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์มาเป็นสตาร์ทอัพหรือผู้บริหารสื่อเนื้อหา (Content) บนแพลตฟอร์มของตนเอง และพัฒนาเป็นผู้ให้บริการด้านคำปรึกษา พัฒนาระบบซอฟต์แวร์และโซลูชัน เป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่บนโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ

เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับทุกภาคส่วน และมีการจัดให้มีเงินทุนสนับสนุนผู้ประกอบการแบบสตาร์ทอัพเป็นจำนวนมากและทำให้เกิดเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาธุรกิจ, ขนาดกลางและขนาดย่อม, ดิจิทัล

* Corresponding Author Email: wana196@hotmail.com

Abstract

Small and medium business development model in digital transformation the use of digital technology in the industrial and service sectors it can be seen that the demand in the digital market uses a larger amount of data and needs a multimedia. More transparent real time the demands are becoming more complicated in terms of quality, security. In Thailand's digital economy industry, competition is guided and directed by major companies both domestic and foreign or multinational companies. Especially in hardware production and network service, most of them are still owned by large operators and multinational companies. For most Thai SME entrepreneurs, they turn from employees of software companies to become startups or content executives on their own platforms. And develop into a consulting service provider Develop software systems and solutions It is a new type of economy driven by digital technology on the online world. This is the use of technology to help increase efficiency and create added value for economic activities in various fields.

To be an important mechanism in driving Thailand 4.0 by developing digital infrastructure to access the Internet Collaboration with all sectors And there is a lot of funding to support startup entrepreneurs and causing capital to flow in from abroad.

Keywords: Business Development Model, Small and Medium, Digital

บทนำ

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้นมีมานานหลายทศวรรษแล้ว แต่แนวคิดของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลนั้นค่อนข้างใหม่ โดยในปี 1990 มีการเปิดตัวอินเทอร์เน็ตจนแพร่หลาย ตั้งแต่นั้นมาความสามารถในการแปลงสื่อรูปแบบดั้งเดิม (เช่น เอกสารและภาพถ่าย) ไปเป็นข้อมูลฐานสองนั้นมีความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งที่เทคโนโลยีดิจิทัลนำมาสู่สังคม วันนี้ ระบบดิจิทัลเกี่ยวข้องกับทุกส่วนของชีวิตเรา ส่งผลกระทบต่อวิถีการทำงาน ร้านค้า การท่องเที่ยว การศึกษา การปกครอง และการใช้ชีวิต มีการใช้การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในบริบทของธุรกิจ การแนะนำเทคโนโลยีดิจิทัลได้จุดประกายการสร้างรูปแบบธุรกิจและวิธีสร้างรายได้ใหม่ เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่เช่นปัญญาประดิษฐ์ (AI), cloud computing และ Internet of Things (IoT) เร่งการเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่เทคโนโลยีพื้นฐาน เช่น การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ มีความจำเป็นในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากที่เกิดจากการแปลงดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลไม่ได้เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวกับผู้คน ธุรกิจ และเทคโนโลยี และได้รับคำแนะนำจากกลยุทธ์ทางธุรกิจที่กว้างขึ้น (SAS, https://www.sas.com/th_th/insights/data-management, 2018) ความสำเร็จเกิดขึ้นเมื่อองค์กรสามารถใช้ข้อมูลที่สร้างขึ้น ผ่านเทคโนโลยีในวิธีที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจเกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล คือกระบวนการและกลยุทธ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินธุรกิจและการให้บริการลูกค้าไปอย่างมาก ขั้นตอนนี้แพร่หลายในยุคของการแปลงเป็นดิจิทัล นั่นเป็นเพราะองค์กรทุกขนาดและทุกอุตสาหกรรมจะต้องอาศัยข้อมูลและเทคโนโลยีมากขึ้นในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและบริการลูกค้าให้ดี

การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในโลกยุคปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปลดปล่อยคุณค่าในกระบวนการทางธุรกิจของคุณและให้ลูกค้ากลับมาอีก ทั้งยังมีความคล่องตัวเพียงพอที่จะใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ที่เป็นนวัตกรรม การเดินทางของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลจะนำไปสู่องค์กรต่าง ๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยการวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI แบบฝังจะไม่ใช่อะไรใหม่อีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของคุณเริ่มต้นด้วยการศึกษา ต่อไปนี้คือองค์ประกอบที่มีข้อมูลเชิงลึกสามอย่างที่将会ทำให้เข้าใจในหัวข้อและนำคุณสู่เส้นทางสู่ความสำเร็จ ธุรกิจไม่สามารถตระหนักถึงประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์เว้นแต่ว่าทั้งสามองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล นั่นคือ ผู้คน ธุรกิจ และเทคโนโลยี ได้ทำงานร่วมกัน การใช้องค์ประกอบเหล่านี้ในวัฒนธรรมองค์กรจะต้องการผู้นำที่แข็งแกร่งจาก "ผู้คน" เช่น หัวหน้าข้อมูลและเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ (CDAO)

หัวหน้าเจ้าหน้าที่สารสนเทศ (CIO) หรือแม้แต่ CEO ผลลัพธ์ของการประสานงานดังกล่าวอาจเป็นธุรกิจที่มุ่งเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมุ่งเน้นที่การสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินการทุกอย่างจะกระทำโดยคำนึงถึงประสบการณ์ของลูกค้าเป็นหลัก องค์การที่ประสบความสำเร็จจากความพยายามในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล โดยการเปลี่ยนความคิดกลยุทธ์และวัฒนธรรมเพื่อให้ทันกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงสามารถบรรลุผลลัพธ์

อุตสาหกรรมดิจิทัล (สพธอ: <https://www.etda.or.th/digital-economy.html>, 2562)

ตามนิยามใน พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ได้นิยามความหมายของ “ดิจิทัล” และ “ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” ดังนี้ “ดิจิทัล (Digital)” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่งหรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนคำสั่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้าง หรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์ ขณะที่ “ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” หมายความว่า ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีการติดต่อสื่อสารการผลิต การอุปโภคบริโภค การใช้สอย การจำหน่ายจ่ายแจก การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์การคมนาคมขนส่ง การโลจิสติกส์ การศึกษา การเกษตรกรรม การสาธารณสุข การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การเงินการลงทุน การบริหารจัดการข้อมูล และเนื้อหาหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นใด หรือการใด ๆ ที่มีกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์กิจการวิทยุคมนาคม กิจการโทรคมนาคม กิจการสื่อสารดาวเทียมและการบริหารคลื่นความถี่ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรวมทั้งเทคโนโลยีที่มีการหลอมรวมหรือเทคโนโลยีอื่นใดในทำนองเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ดังนั้น “อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล” จึงเป็นการนำผลผลิตจากภาคอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็น ฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์เน็ตเวิร์ก คอนเทนต์และการบริการอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการพาณิชย์และการดำเนินธุรกิจ

เศรษฐกิจดิจิทัล คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยการนำเอาไอทีหรือเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต เพิ่มผลงาน โดยใช้เวลาน้อยลงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างชาติได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุคปัจจุบันที่การใช้สมาร์ตดีไวส์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ต ติดต่อสื่อสารกันผ่านเครือข่ายไร้สายความเร็วสูง (Wireless Broadband) เช่น 3 G 4G ซึ่งใช้งานได้ง่ายกว่าคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาก ทำให้เกิดการใช้งานในวงกว้าง แม้กระทั่งในคนที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตมาก่อน ซึ่งทำให้เกิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ มากมายในแทบทุกสาขาเศรษฐกิจ

ธุรกิจ การจัดระเบียบเพื่อความสำเร็จ

ผู้บริหารที่แข็งแกร่งซึ่งนำประสบการณ์ดิจิทัลและลูกค้ามาเป็นแกนหลักของโมเดลธุรกิจจะกระตุ้นความพยายามในการเปลี่ยนแปลงให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำเหล่านี้จะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ากลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของพวกเขาตอบสนองช่องว่างทางวัฒนธรรม และทุกคนเข้าใจว่าองค์กรกำลังดำเนินการอย่างไรและทำไม

แนวโน้มสำคัญของอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของโลก (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562: 1) ประกอบด้วยแนวโน้มแรก คือ การก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลเป็นแนวโน้มสำคัญของโลกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตการทำงานและการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีใหม่ การเปลี่ยนแปลงจะปรากฏขึ้นด้วยความเร็วที่ไม่เคยเห็นมาก่อน แม้แต่โครงสร้างทางสังคมและการเมืองก็จะถูกเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น (1) แนวโน้มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) โลกเติบโตอย่างต่อเนื่อง (2) แนวโน้มการจ้างงานและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลที่มีการขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น และได้มีการขยายตัวเติบโตอย่างรวดเร็ว (3) แนวโน้มการค้าและบริการเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลที่เติบโต (4) แนวโน้มการพัฒนาธุรกรรม E-Commerce และมูลค่าธุรกิจ E-Commerce ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (5) แนวโน้มธุรกิจข้ามพรมแดน ธุรกรรม E-Commerce ข้ามพรมแดน ที่เพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด (6) แนวโน้มความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล (7) แนวโน้มการทำงานผ่านระบบออนไลน์ที่สูงขึ้น (8) แนวโน้มความเป็นดิจิทัลของห่วงโซ่มูลค่า และ ธุรกิจขนาดเล็กในประเทศกำลังพัฒนา กำลังเข้าสู่ Global Value Chains มากขึ้น และ (9) แนวโน้มของการก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัลที่กำลังเติบโต

ปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจซอฟต์แวร์โดยรวมปี พ.ศ. 2561-2562 มีการเติบโต เนื่องจาก (1) นโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาลที่มีส่วนในการขับเคลื่อนผู้ประกอบการให้ปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ดิจิทัล (2) การปรับตัวของผู้ประกอบการที่มุ่งไปสู่การสร้างโอกาสจากเทคโนโลยีใหม่ เช่น Cloud หรือ Big Data หรือปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือ Blockchain หรือ Internet of Things เป็นต้น (3) ความพยายามของผู้ประกอบการในการสร้างซอฟต์แวร์หรือแพลตฟอร์มที่เป็นทรัพย์สินของตนเอง และ (4) การเกิดธุรกิจใหม่และผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีแม้จะมีขนาดเล็กแต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น โครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และขนาดของอินเทอร์เน็ตแบนด์วิดท์ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยรวมของประเทศไทย (ไม่รวมอินเทอร์เน็ตประชารัฐ) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วจาก 25.1 ล้านคน เป็น 45.2 ล้านคน ในช่วง 5 ปีหลัง ขณะที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband Internet) ในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2555 - 2560) เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 13.77 ต่อปี และในปีพ.ศ.2560 มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 8.21 ล้านคน (ร้อยละ 12.13) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่านโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการทำงานและวิถีชีวิตของประชาชนมากขึ้น (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562: 32) แต่อัตราส่วนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงยังค่อนข้างต่ำ โดยในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2555 - 2560) พบว่าการใช้โทรศัพท์มือถือของประเทศไทยเพิ่มขึ้นต่อเนื่องแม้จะมีอัตราที่ไม่สูงมากนัก (ประมาณร้อยละ 5 ต่อปี) แต่กลับพบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง (ประมาณร้อยละ 16 ต่อปี) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในปีพ.ศ.2560 พบว่าประเทศที่มีผู้ที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประมาณ 12.64 เลขหมายต่อประชากร 100 คน ซึ่งอยู่ในอัตราส่วนที่ต่ำกว่า

ค่าเฉลี่ยของโลกในปีเดียวกันซึ่งอยู่ที่ 13.3 เลขหมายต่อประชากร 100 คน ที่สำคัญ มีแนวโน้มการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ประโยชน์ในการประกอบธุรกิจการค้ามากขึ้น แม้ว่ามีอัตราส่วนที่ไม่สูงมากนัก กล่าวคือมีประชาชนที่เคยสั่งซื้อสินค้า หรือบริการผ่านทางออนไลน์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20 แต่ยังมีอัตราส่วนเพียงร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับประชาชนที่ยังไม่เคยสั่งซื้อสินค้าหรือบริการผ่านทางออนไลน์

กลยุทธ์และประสบการณ์ของลูกค้า

อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมหลักของประเทศเพื่อก้าวสู่ Thailand 4.0 (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562: 11) โดยอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็น 1 ใน 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve) มีการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง ซึ่งทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้แนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยนั้น เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีมูลค่าประมาณ 5 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ.2558 และเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 2 แสนล้านเหรียญในปี พ.ศ.2568 สอดคล้องกับการที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเป็นตลาดอินเทอร์เน็ตที่เติบโตเร็วที่สุด ด้วยอัตราส่วนประชากรวัยหนุ่มสาวของภูมิภาคที่มีอัตราส่วนประชากรอายุต่ำกว่า 40 ปีสูงถึงร้อยละ 70 และการเติบโตอย่างรวดเร็วของชนชั้นกลาง ลูกค้าเป็นศูนย์กลางของโครงการการแปลงดิจิทัลจำนวนมาก เหมาะแล้วใช่ไหม เพราะการปรับปรุงประสบการณ์ของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับองค์กรส่วนใหญ่ ความพยายามในการแปลงสภาพแบบดิจิทัลอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อแปลงความเข้าใจของลูกค้าเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่เน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง สิ่งนี้จะช่วยให้องค์กรสามารถดึงดูดลูกค้าได้ดียิ่งขึ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ

กระบวนการภายใน

การแปลงระบบดิจิทัลต่อมามากใช้เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและประสิทธิภาพการทำงาน เมื่อเทคโนโลยีอย่าง AI และการวิเคราะห์ขั้นสูงถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทางธุรกิจภายใน ระบบอัตโนมัติช่วยให้กระบวนการทำงานเร็วขึ้นในขณะที่ปล่อยให้คนงานมุ่งเน้นไปที่ภารกิจเชิงกลยุทธ์ และแดชบอร์ดแบบบริการตนเองช่วยให้พนักงานเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกได้เร็วขึ้นและปรับปรุงการตัดสินใจทั่วทั้งองค์กร

รูปแบบธุรกิจ

บริษัท ที่ไม่พัฒนาความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ในทางกลับกันผู้ที่จัดองค์ประกอบของการแปลงแบบดิจิทัลเพื่อปรับโมเดลธุรกิจของพวกเขาสามารถสร้างข้อเสนอดิจิทัลและกระแสรายได้ใหม่เพื่อ

พัฒนากับตลาด จำได้ว่า Netflix ใช้ในการส่งแผ่นดีวีดีหรือไม่ ด้วยการทำให้รูปแบบธุรกิจเป็นดิจิทัลทำให้ Netflix กลายเป็นหนึ่งใน บริษัท บันเทิงที่ใหญ่ที่สุดในโลก

บทบาทของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล

เศรษฐกิจดิจิทัล หรือ Digital Economy เป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่บนโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ (นารินทิพย์ ท่องสายชล, www.setinvestnow.com) ไม่ว่าจะเป็นภาคการผลิต การขนส่ง การขาย และการบริการ สำหรับประเทศไทยจะพบว่า อีคอมเมิร์ซ เป็นธุรกิจดิจิทัลที่ขยายตัวมากที่สุดถึง 81% จากปีที่ผ่านมา มีมูลค่าประมาณ 9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.4 หมื่นล้านดอลลาร์ในปี 2025

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีการจัดตั้ง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และได้กำหนด “กรอบยุทธศาสตร์ของการพัฒนาดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม 5 ปี (พ.ศ.2560 – 2564)” เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับทุกภาคส่วน และมีการจัด ให้มีเงินทุนสนับสนุนผู้ประกอบการแบบสตาร์ทอัพเป็นจำนวนมากและทำให้เกิดเงินทุนไหลเข้าจาก ต่างประเทศ ในกิจการหน้าใหม่ของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยแอปพลิเคชัน ทั้งนี้ธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับสมาร์ทโฟน พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์การรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ดิจิทัลคอนเทนต์คลาวด์ คอมพิวติ้ง ฟินเทค ส่วนใหญ่มีการเติบโตขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ที่ผ่านมายังได้พัฒนากฎหมาย มาตรการและหน่วยผู้รับผิดชอบโดยตรงที่ทำหน้าที่สนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้ง การพัฒนารัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์

อุตสาหกรรมดิจิทัล คือหนึ่งในอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศที่คาดว่าจะเป็นกำลังสำคัญใน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

โครงสร้างของอุตสาหกรรมดิจิทัล จะประกอบด้วย 5 อุตสาหกรรมย่อย ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ และดูแลรับผิดชอบโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล หรือ DEPA ซึ่ง ได้เปิดเผย ผลการสำรวจอุตสาหกรรมดิจิทัล ปี 2561-2562 ออกมาว่า ในปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรม ดิจิทัลมีมูลค่ารวม 647,952 ล้านบาท ขยายตัวเฉลี่ย 1.61% และมีรายละเอียดในแต่ละอุตสาหกรรม ย่อย ดังนี้

1) อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ มีมูลค่า 134,817 ล้านบาท เติบโตเฉลี่ย 13.37% จากปีที่ผ่านมา

2) อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ มีมูลค่า 299,343 ล้านบาท เติบโตลดลงเฉลี่ย 7.97% จากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมูลค่าตลาดของคอมพิวเตอร์ลดลงต่อเนื่อง ทั้งในด้านจำนวนเครื่อง

และมูลค่า ขณะทีอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Device) มีอัตราเติบโตดี แต่ก็ยังติดลบเพราะการนำเข้าที่ลดลง และการย้ายฐานการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของบริษัทผู้จำหน่ายฮาร์ดแวร์ในประเทศไทย

3) อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล มีมูลค่า 169,536 ล้านบาท เติบโตเฉลี่ย 10.45% จากปีที่ผ่านมา

4) อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ มีมูลค่า 31,080 ล้านบาท เติบโตเฉลี่ย 11.51% จากปีที่ผ่านมา

5) อุตสาหกรรมบิกดาต้า มีมูลค่า 13,176 ล้านบาท เติบโตเฉลี่ย 8.63% จากปีที่ผ่านมา

อุตสาหกรรมย่อยของอุตสาหกรรมดิจิทัลแล้ว จะเห็นว่าอุตสาหกรรมต่างๆ มีการเติบโตมากขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ ที่มีมูลค่าสูงและกำลังเติบโต ซึ่งหากภาครัฐส่งเสริมให้อุตสาหกรรมดิจิทัลเติบโตมากขึ้น ก็จะเป็นหนึ่งในแกนหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศต่อไป ขณะที่ในแง่ของการลงทุน อุตสาหกรรมดิจิทัลกำลังเป็นอิมการลงทุนที่น่าสนใจและนักลงทุนควรจับตามอง และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างละเอียด เพื่อที่จะได้ไม่พลาดหรือตกขบวนการลงทุนสายดิจิทัล

เทคโนโลยี: พื้นฐานและการเกิดใหม่

การขยายตัวและการพัฒนาอย่างรวดเร็วของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลและธุรกิจดิจิทัลสตาร์ทอัพทำให้สามารถแสวงหาโอกาสที่เกิดขึ้นจากนโยบาย Thailand 4.0 ที่กำหนดให้อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นหนึ่งใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลและตลาดดิจิทัลในประเทศเติบโต สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลทำให้ตลาดดิจิทัลทั้งในประเทศและต่างประเทศเติบโต รวมถึงการที่ SME เริ่มมีความต้องการปรับเปลี่ยนเข้าแพลตฟอร์มดิจิทัลมากขึ้น อีกทั้ง ผู้ให้บริการดิจิทัลมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ภาคการศึกษาและหน่วยวิจัยภาครัฐได้พัฒนาจนมีความพร้อมในการสนับสนุนภาคผู้ประกอบการดิจิทัลมากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลยังมีจุดอ่อนที่สำคัญคือ ขาดแคลนทรัพยากรบุคคลด้าน ICT และเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มจากต่างประเทศ ขาดการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม และมักเป็นผู้รับจ้างผลิต ขณะที่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล และ ดิจิทัลสตาร์ทอัพของไทยยังอาศัยตลาดในประเทศและไม่สามารถขยายตัวไปต่างประเทศเท่าที่ควร ทำให้ตลาดผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลของไทยมีขนาดเล็ก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล การปรับตัวเข้าแพลตฟอร์มดิจิทัลจึงยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อย อีกส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่ผลิตภัณฑ์/บริการดิจิทัลของไทยยังขาดมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมีปัญหาจาก

กฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลที่ต้องเผชิญกับภาวะของการแข่งขันในตลาดดิจิทัลโลกที่รุนแรงและมีพลวัตสูง และการขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล

ปัจจุบันผู้บริโภคและภาคธุรกิจมีความต้องการในการใช้ข้อมูลที่มีปริมาณมากขึ้น และความ เป็นมัลติมีเดีย เร็วใหม่โปร่งใส มากขึ้น และมีความต้องการบริการดิจิทัลที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและสถานะแวดล้อมของข้อมูลและเครือข่ายทำให้เครือข่ายอุตสาหกรรมการผลิตและ ธุรกิจบริการต่าง ๆ ต้องการยกระดับผลิตภาพ โดยอาศัยดิจิทัลในกระบวนการทำงาน รวมถึงใช้ดิจิทัล ในการสร้างผลิตภัณฑ์แบบใหม่ อย่างเช่น รถยนต์ไร้คนขับ ระบบคลาวด์ระบบการพิมพ์สามมิติอุปกรณ์ พกพาติดตัวเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ในด้านการแพทย์การเกษตร ฯลฯ โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตรซึ่งมีการจ้างงานสูงแต่มีขนาดเศรษฐกิจเล็กที่สุดเมื่อเทียบกับ ภาคอุตสาหกรรมและบริการ เห็นได้ว่า ความต้องการในตลาดดิจิทัลมีการใช้ข้อมูลที่มีปริมาณมากขึ้น ต้องการความเป็นมัลติมีเดีย เร็วใหม่โปร่งใส มากขึ้น ความต้องการซับซ้อนขึ้นทั้งด้านคุณภาพ ความ ปลอดภัย ในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยการแข่งขันถูกชี้้นำและกำหนดทิศทางเทคโนโลยีโดย บริษัทรายใหญ่ทั้งในและจากต่างประเทศหรือบริษัทข้ามชาติ โดยเฉพาะด้านการผลิตฮาร์ดแวร์และ ให้บริการโครงข่ายส่วนใหญ่ยังเป็นของผู้ประกอบการขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ สำหรับ ผู้ประกอบการ SME ไทยส่วนมากจะผันตัวจากพนักงานของบริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์มาเป็นสตาร์ทอัพ หรือผู้บริหารสื่อเนื้อหา (Content) บนแพลตฟอร์มของตนเอง ต่อมาจึงพัฒนาเป็นผู้ให้บริการด้าน คำปรึกษา พัฒนาระบบซอฟต์แวร์และโซลูชัน

บทสรุป

รูปแบบการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและบริการ เห็นได้ว่าความต้องการในตลาดดิจิทัลมี การใช้ข้อมูลที่มีปริมาณมากขึ้นต้องการความเป็นมัลติมีเดีย เร็วใหม่โปร่งใสมากขึ้น ความต้องการ ซับซ้อนขึ้นทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัย ในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยการแข่งขันถูกชี้ นำและกำหนดทิศทางเทคโนโลยีโดยบริษัทรายใหญ่ทั้งในและจากต่างประเทศหรือบริษัทข้ามชาติ โดยเฉพาะด้านการผลิตฮาร์ดแวร์และให้บริการโครงข่ายส่วนใหญ่ยังเป็นของผู้ประกอบการขนาดใหญ่ และบริษัทข้ามชาติ สำหรับผู้ประกอบการ SME ไทยส่วนมากจะผันตัวจากพนักงานของบริษัทผู้ผลิต ซอฟต์แวร์มาเป็นสตาร์ทอัพหรือผู้บริหารสื่อเนื้อหา (Content) บนแพลตฟอร์มของตนเอง และพัฒนา เป็นผู้ให้บริการด้านคำปรึกษา พัฒนาระบบซอฟต์แวร์และโซลูชัน เป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ที่ขับเคลื่อน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่บนโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้าง

มูลค่าเพิ่มให้กับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย การแข่งขันถูกขึ้นและกำหนดทิศทางเทคโนโลยีโดยบริษัทรายใหญ่ทั้งในและจากต่างประเทศหรือบริษัทข้ามชาติ โดยเฉพาะด้านการผลิตฮาร์ดแวร์และให้บริการโครงข่ายส่วนใหญ่ยังเป็นของผู้ประกอบการขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ สำหรับผู้ประกอบการ SME ไทยส่วนมากจะผันตัวจากพนักงานของบริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์มาเป็นสตาร์ทอัพหรือผู้บริหารสื่อเนื้อหา (Content) บนแพลตฟอร์มของตนเอง เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับทุกภาคส่วน และมีการจัดให้มีเงินทุนสนับสนุนผู้ประกอบการแบบสตาร์ทอัพเป็นจำนวนมากและทำให้เกิดเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ

References

- สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (2562). สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- นารินทิพย์ ท่องสายชล, (2563). ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ลงทุน , ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <https://www.setinvestnow.com/th/knowledge>, 2563. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2565.
- สพธอ. (2562). <https://www.etda.or.th/digital-economy.html>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2565.
- SAS. (2018). https://www.sas.com/th_th/insights/data-management, เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 , มีนาคม 2565.